

Илијана Р. Чутура
Универзитет у Крагујевцу
Факултет педагошких наука у Јагодини
Катедра за филолошке науке¹

УДК 821.163.41.08-93-31 Ђуричковић М

Александро С. Полин Клиначарски
Студент докторских студија
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

ЈЕЗИЧКО-СТИЛСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ РОМАНА *ЈА ТЕ ВОЛИМ, А ТИ КАКО ХОЋЕШ* М. ЂУРИЧКОВИЋА

Апстракт: У раду се анализирају језичке и стилске карактеристике романа за младе *Ја те волим, а ти како хоћеш* Милутина Ђуричковића. Кључне аспекте анализе условила је сама структура романа, односно чињеница да се у њему смењују исповедни (дневнички) текстови двоје заљубљених старијих средњошколаца. Стога се у раду првенствено испитују оне карактеристике њиховог језичког израза које кореспондирају са одликама говора младих (или од њега одступају), и то на нивоу лексике, фразеологије и синтаксе.

Кључне речи: наратор, говор младих, комуникација, жаргонизми, фразеологија, кумулација.

Предмет анализе у овом раду јесу језичке и стилске карактеристике књиге *Ја те волим, а ти како хоћеш* аутора Милутина Ђуричковића.

Овај роман, намењен младој читалачкој публици, конципиран је као серија емотивних монолога, односно дневничких записа двоје младих, како и сам писац каже, слично Павићевој *Унутрашњој сирани ветра*. Смењују се, дакле, мушко и женско писмо, момачки и девојачки дискурс, назначени само графичким симболима *маскулинум* и *фемининум*. Сваки од учесника љубавне сторије, од првог виђења па до принудног распада везе, води свој *дневник љубави*, па се очекује да у језичком погледу њихови текстови буду језички обликовани као текстови младих људи, са свим карактеристикама омладинског дискурса, и да показују диференцијацију између мушког и женског дискурса, односно диференцијацију у погледу карактеристичних црта индивидуалног језичког израза двају наратора.

¹ Рад је настао у оквиру пројекта 178014 „Динамика структура савременог српског језика”, који финансира Министарство просвете и науке Републике Србије.

Међутим, анализа језичко-стилских карактеристика романа *Ја ње волим*, а *њи како хођеш* оповргава наше почетне хипотезе. Нити су текстови дечака и девојке доследно у језичком смислу карактеристични као дискурс дефинисан узрасно, по блискости, по образовању и статусу, нити се – по нашим увидима – у било чему огледа разлика у „мушком” и „женском” језику.

Ђуричковић комбинује и удружује језичко-стилска средства која припадају веома широкој лепези функционално-стилског репертоара. Поред тога, посебна пажња посвећена је начину на који ликови именују једно друго и присуству различитих лексичких слојева, од жаргонизама па до „школске” терминологије.

Ђуричковић пре свега сагледава комуникацијске навике младих, уводећи у причу све комуникационе канале уобичајене за генерацију о којој пише. А типична форма реализације јесте кратка порука, шире одредива као елемент „електронског језика” (*e-language, netlingo, e-talk, geekspeak, netspeak, weblish* (Crystal 2001)), која свој статус данас незаменљивог комуникацијског жанра добија захваљујући готово неограниченој техничкој доступности средстава за слање и пријем. О томе ће посведочити и сам дечак-наратор:

Она и ја, Два голуба бела.
Битанга и принцеза. Отров и мед.
Мало фејс, мало смс, мало скајп...
Кад нисмо заједно, ми смо увек заједно. (ОН, 48)²

Интензивна размена порука омогућава скоро непрекидан контакт међу ликовима романа, што ипак доводи до свођења великог дела комуникације искључиво на одржавање контакта или испољавање емоционалне блискости, уз готово потпуно елиминисање информативног садржаја, као у следећем примеру:

Моја Тањушка. Пишем јој, пише ми. Отприлике овако...
ЈА:
Где си, њиле?
ОНА:
Зар не видиш да нисам њу?
ЈА:
Негосњајеш ми!
ОНА:
Такође...
(ОН, 48)

2 Број у загради иза примера означава страницу романа на којој се наведени пример налази, док се ознаке „ОН” и „ОНА” односе на наратора.

Овакве секвенце романа, у којима је представљена комуникација кратким порукама, показују опште одлике комуникације младих, уз уобичајено присуство карактеристика регистрованих у литератури (в. нпр. Crystal 2008: 31–34): фацијална експресија или исказивање емоција донекле се надомештају емотиконима и другим визуелним средствима, интонација се делимично дочарава слободном употребом интерпункције или понављањем вокала, најчешће на крају речи (нпр. *Љубим њееее!*).

Осим употребе нових медија за комуницирање између јунака романа, Ђуричковић потпуно адекватно место даје и иницијалном контактирању (пример а), површном „дописивању” које за циљ има само забаву и превазилажење досаде, као и комуницирању са широким кругом прималаца поруке (пример б), и то пре свега посредованим друштвеном мрежом Фејсбук, на пример:

(а) Хтела је, у ствари, да ми покаже неког лика са којим се дописује већ неко време на фејсу. (ОНА, 40)

(б) Пре него што је отишла кући, на свој профил ставила је оглас следеће садржине:

*Продајем бившеї дечка:
Лей, шарманџан, дружељубив.
90. јодииџе, сџуденџи медицина.
Зна да шије, њере, кува, њеїла...
Веома је занимљив и мноїо је добар.
Почеїна цена 500 Е (ОНА, 42)*

На овај начин, дајући значајно место специфичностима комуникације младих, текст романа успоставља кореспонденцију са циљном публиком, али и свакодневни живот јунака чини веродостојнијим у овом сегменту.

По фреквентности и разноврсности би се као једна од доминантних језичких специфичности могло издвојити именовање, обраћање и ословљавање. Овај круг питања пре свега је везан за то како главни ликови, момак и девојка, матуранти, осамнаестогодишњаци, именују један другог, било у директном обраћању или не. Вероватно желећи да овим питањима да значајно место, а јунацима припише доживљавање ексклузивитета именовања вољене особе као веома важан сегмент емотивних односа, Ђуричковић ће и експлицитно приказати „бригу” јунака, односно њихову пажњу с којом бирају посебан надимак за партнера:³

3 У предговору књиге *Име моје и њвоје* о овој врсти „емоционалног ексклузивитета”, како бисмо га назвали, каже се следеће: „Да је `име знак` и да се идентификује симболично са особом која га носи, показује и мото ове књиге, јер `име моје и твоје у љубави стоје` значи, у

Зову га Ђоле, али вероватно има неки посебан надимак код ортака или у породици. Ко зна како га зову?

Ја ћу га звати, ја ћу га звати...

Само да се сетим. Ево неколико предлога за почетак:

- Драги,
- Пиле,
- Чупко,
- Блеса,
- Меда,
- Буцко,
- Вољени... (ОНА, 46)

Распон у којем се крећу ознаке за партнера веома је широк, од оних са изразито позитивном до оних са изразито негативном експресивном вредношћу, већ у зависности од тога каква су тренутна осећања јунака. Међутим, ове ознаке варирају и с обзиром на лексичке слојеве – од општепознатих и често коришћених жаргонизама (*клинка*, *клинац*, *имизла*), преко жаргонизама који су, могло би се рећи, застарели и ретко се употребљавају (*блонда*, *клијан*), па до модификованих израза из популарних песама (*лујкица са насловне сјране*)⁴ које, како ће се касније показати, Ђуричковић иначе употребљава у роману.

Бројност и разноврсност лексема и израза којима јунаци, младић и девојка, означавају једно друго илуструјемо следећим примерима:

Права, љравицајтаа гамица (ОН, 56); Испалила ме једна обична кмезава *бардика* или боље рећи *клинка* која се, практично, јуче испилела испод маминог скута. (ОН, 9); *То љајино дериише и мамина имизла!* (ОН, 9); *Лујкица са насловне сјране* је главна ликуша у целој школи. (ОН, 19); *Мала држи до себе*, види се то. (ОН, 10); *Ех, хани, хани.* (ОН, 10); Мој једини задатак је да освојим ту *блонду*. (ОН, 14);

Какав клијан! Невиђени надувенко... (ОНА, 12); Овај *клијан* се издваја од других по боји зелених очију и лепом осмеху. (ОНА, 21); Запамтиће тај *љилећи мозак* за какав се брзи воз ухватио. (ОНА, 25); На тај начин ћу сазнати шта се дешава са оним *насрљивком*, односно *слајком шејрљом* и *несјосодњаковићем* који се окомио на мене као пчела на мед. (ОНА, 21); Таквих *клинаца* и *маминих синова* има на сваком кораку. (ОНА, 21).

ствари: ја и ти стојимо у љубави, тј. ја и ти се волимо” (Шипка, Клајн 2011: 13). Значај имена и именовања потврђује се и истраживањима која се баве постојањем посебног емоционалног става у мотивацији родитеља при бирању имена за децу (Brendner 1986: 124–132).

4 Могуће је и да је лексема *блонда* асоцијација на песму Ђорђа Балашевића „Хоћу једну малу гараву”.

Позитивну конотацију садрже лексеме и изрази којима ликови именују једно друго у, наравно, позитивним фазама њихових односа. Ту Ђуричковић употребљава именичке лексеме типа *йрини*, *йиле* и сл. Додатна компонента блискости неретко се исказује и присвојном заменицом *мој(а)* (нпр. „мој принц” (ОНА, 69)), уз коју и лексеме са потенцијално негативном конотацијом добијају друкчији емоционални тон (нпр. „Ух, бленто мој” (ОНА, 50)).

Кад њихова љубав постане чврста, једно другом почињу да се обраћају функционално стилски неадекватно, са „млади господине Ђорђевићу” (ОНА, 77) и „госпођице Алексић” (ОН, 75), што је стилски немаркиран тип етикетирања у службеним односима и у комуникацији са подређенима или надређенима (Шипка 2008: 216–217). Ово је свакако добро решење аутора с обзиром на то да скреће пажњу да блискост подразумева и могућност поигравања формама обраћања. А „избор језичких средстава [...] не зависи од језичких, него од ванјезичких (друштвених) фактора” (Шипка 2008: 217). Међутим, овде је очигледно да се не ради о општедруштвеним конвенцијама него о својеврсним „конвенцијама” успостављеним у једној микросредини коју чине две особе повезане посебним релацијама.

Специфични лексички слојеви у роману једна су од доминантних карактеристика текста. Њихово појављивање анализираћемо с обзиром на то да су наратори средњошколског узраста, односно да језик младих неретко представља реакцију на средину и појаве у њој. Налазећи се у једном од најдинамичнијих прелазних животних периода, адолесценти постају веома интензивно укључени у различите друштвене активности, у којима кључне улоге имају припадност групи, постављање граница према другим друштвеним групама (Labov 1992) и сексуалност, што доводи до „експлозије језичке активности” (Eckert 2000: 14). Битна разлика у односу на доба детињства јесте у томе што су друштвене мреже тинејџера знатно шире и разноврсније. Истраживања показују да је управо узраст Ђуричковићевих јунака доба „комуникацијске блискости”, када се највећи део комуникације одвија међу пријатељима и блиским познаницима, тако да ће пресудни утицај на језички идентитет групе имати њена структура (Chambers 1995). У светлу тих специфичности долази и до битно измењене улоге појединих лексичких слојева, па чак и вулгаризми и табуизиране лексеме у обраћању могу добити статус маркера солидарности и „позитивне учтивости” (Исто). Ове и друге језичке иновације пре свега имају експресивну и интеракцијску улогу (изражавање става или емоције, привлачење пажње (в. Kotsinas 1997: 125)).

Извори лексичких слојева који имају овакву функцију пре свега јесу поп-култура, жаргон и сфера употребе нових медија у комуникацији.

Како смо већ нагласили, у говору јунака приметна је употреба лексике која потиче из сфере употребе друштвених мрежа, на пример:

– Он те, ипак, негде чека – уверавала сам је искрено. – Само не знам кад и где.
Лајкујем ако је тако – смешкала се Весна, отварајући мој лаптоп. (ОНА, 40)

Као једно од неизоставних обележја језика младих, и жаргонизми су присутни у текстовима јунака романа. Највећи број њих (као *фол*, *кева*, *орџак*) нису инвенција најмлађих генерација тинејџера већ представљају жаргонизме који су или опстали током неколико деценија, или пре припадају „жаргонској историји” (нпр. *ћозле*, *длонда*). Према начинима образовања заступљене су модификоване позајмљенице (нпр. *скайирајџи*), суфиксација (нпр. на *брзака*) и скраћивање (симпатичан → *симџа*, математика → *маџа*):⁵

Мало је фалило да је смувам на брзака (ОН, 9); Ја да гутам кнедле пред оноликим ортацима због ње? (ОН, 10); Можда није ставила *ћозле* па ме није добро приметила. (ОН, 10); Додуше, веома је симпа, али имам и ја својих квалитета. (ОНА, 12); Мала глуми лудило, као фол да покаже своју цену и вредност. (ОН, 18); Понео се као незрели клинац, али свакако да има петљу (ОНА, 16); Сутра је контролни из мате, а ја мислим на њега! (ОНА, 21); И кева је скапирала да се нешто чудно дешава са мном. (ОНА, 21).

Користећи стандардни језик, а ипак тежећи да формира језички израз који би одговарао тинејџерском узрасту, аутор често гради комбинације жаргона и стандарда, употребљавајући на истом месту, у истој речници, жаргонизам или израз који припада сфери омладинског дискурса и лексеме које су пре резервисане за интелектуализовани језички слој:

Иако се не хвалим својим успесима, сломићу јој срчку на ситне комаде. (ОН, 10); Из авиона се види да је малиша у облацима пожуде. (ОНА, 12); Усталом, не желим да губим време са смарачима и доколичарима. (ОНА, 12); У досадашњем мувању нисам имао таквих испада и пораза. (ОН, 9).

Карактеристична је и употреба донекле неочекиване школске терминологије, посебно у случајевима изостајања уобичајених елипси (типа *домаћи задатак*, *распоред часова*):

Њена плава коса и уске панталоне издвајају је од *осталих ученица*. (ОН, 10); *Распоред часова* од сада ће почињати са њом. (ОН, 44); Јеси ли урадио *домаћи задатак* – пита ме Лука као из топа. (ОН, 14); У кући све по старом, а у школи општа гужва, општа фрка, *џисмени задаци*, *сјорџски џурнири...* (ОН, 18).

Својом везаношћу за генерацију наратора издвајају се изрази, често подупрти школском терминологијом као слојем научне лексике, који у новом

5 В. Андрић (2005), Бугарски (2006)

контексту добијају модификовано значење. Овим моделом аутор се поиграва уводећи лексику из области различитих школских предмета:

Треба ми твоје вештачко дисање и одржавање у животу. Уклопићеш се у мој периодни систем и то врло брзо. (ОН, 10); Каква хидрогенска бомба! (ОН, 9); Ако је за неку вајду, чекала сам га као Пенелопа. (ОНА, 45); Бројеви нам морају бити компатибилни (ОНА, 13); Тренуци без њеног присуства припадају изгубљеном времену и треба што пре да се забораве... (ОН, 18); Мени се баш допало и био сам врло задовољан постигнутим учинком из области литературе. (ОН, 103); Не смем да мислим на ту могућност. Тако нешто не постоји у мојој свести и мом емотивном компјутеру. (ОН, 24); Можда сам изгубио битку, али нисам рат! (ОН, 9); За мене нема неосвојиве тврђаве. Наполеон је то лепо рекао, а ја се строго придржавам тог правила. (ОН, 43).

Осим оваквих израза, у роману су чести и уобичајени фразеологизми и устаљени изрази, што потврђујемо следећим примерима:

Ставићу јој до знања да нисам мачји кашаљ. (ОН, 10); Овог пута потрудићу се из петних жила. (ОН, 11); Ја да гутам кнедле пред оноликим ортацима због ње? Нема шансе! Погрешног је нагазила на жуљ. Наишла је на сувише тврд орах. (ОН, 10); Па, ком опанци, ком обојци. (ОН, 24) Мало сутра! А можда и прекосутра. (ОНА, 12); Нећу да се кладим на погрешног коња и нећу да гајим смешне илузије према некоме кога уопште и не познајем. (ОНА, 12); Где има ватре, има и дима. (ОНА, 17); Волимо тако да се лудирамо и правимо рачун без крчмара. (ОНА, 109)

Није нарочито честа, али је свакако занимљива модификација устаљених израза и поређења, као у следећим примерима:

Живот није лак, а ни ацетон! (ОНА, 13); Само да се не залетим као незрели клинци у прве трешње... (ОНА, 26); То су све биле моје вршњакиње, а он се утриповоао као клен на удицу. (ОН, 28).

Посебан слој израза чине они који су преузети из популарних песама. Ови изрази јављају се као дословно преузети, али и као мање или више модификовани. Заједничко им је да увек остају јасно препознатљиви елементи целина из којих потичу:

Ја нисам никад био лузер. (ОН, 11);
Има нешто у томе што ме неће. (ОН, 14);
Он се љуби на тако добар начин. (ОНА, 69);
Луткица са насловне стране главна је ликуша у школи. (ОН, 19);
Само у твом загрљају осећам се лепом... (ОНА, 76);

Да ли је то љубав или нешто друго? (ОНА, 22);
Ја и пиће два смо света различита. (ОНА, 75);
Немам ништа против Марије, фина је и скромна, али, једноставно, није нам се дало. (ОН, 39).

Иако „осавремењена” оваквим лексемама и изразима, база говора јунака јесте књижевни језик, и то језик који свакако није обележје комуникације оне генерације којој припадају комуникатори, наратори у овој књизи. Поред потпуне структуре реченице, изграђене по свим параметрима стандардног језика, ту су и лексема и синтагме које пре одговарају изграђеном стандарднојезичком изразу одраслих, и то висококултивисаном дискурсу, на пример:

Очигледно да мала уопште нема *йумачење љубави* као што је моје. Ставови су нам *дијаметрално суйројни*, бар на први поглед. (ОН, 9); Исувише је *йајше-йично*, чак звучи и помало отрцано; Нема мог заводника Ромеа. Нестао је са *школској и емојивној видокруја*. (ОНА, 21); Кад смо *окончале лисјање мајазина*, Весна ме одвукла испред огледала у ходнику. (ОНА, 79).

Административном функционалном стилу нагињу изрази типа „на/у Х корист”, „на Х задовољство”, „благовремено обавестити”, као у следећим примерима:

Представа ће бити завршена на обострану корист и емотивно задовољство. (ОН, 15); Ово је, пре свега, у твоју корист и на опште задовољство. (ОН, 20)
– Ништа не брини! – уверавао сам га хладнокрвно. – За сада је све под редовном контролом и бићеш благовремено обавештен о свакој промени... (ОН, 34).

Употреба оваквих, функционалностилски неадекватних лексема и израза може бити и маркер иронијске дистанце, тинејџерске инвентивности у односу на очекивани израз. Међутим, како је роман конципиран као нека врста дневничких исповести јунака, њихови текстови не подразумевају читалачку публику, па би се пре могли адекватније обликовати као спонтани, лежерни и неусиљени текстови разговорног функционалног стила (Тошовић 2002: 327) са изразито високом дозом приватности јер су текстови екстремно личног карактера (Исто: 311). Све наведене одлике додатно претпостављају и присуство индивидуалних језичких обележја наратора који је „инструмент, конструкција или средство којим аутор управља” (Абот 2009: 118) и чији идиолект аутор обликује у складу са свим карактеристикама јунака.

У роману, међутим, језички израз двају наратора не показује битне диференцијалне црте. Пре би се рекло да су њихови текстови уједначени како на лексичком, тако и на синтаксичком плану. А једна од кључних

карактеристика синтаксе јесу парне конструкције, односно напоредне именичке, прилошке и придевске синтагме, подједнако заступљене у говору девојке и младића, што илуструјемо следећим примерима:

Та промена, ипак, није битно утицала на њену *лејош*у и *йривлачност*. (ОН, 23); Ја имам решење за сваки *редус* и *зајонејку*. (ОН, 10); Смешкала се кришом, *нагмено* и *одважно*, али њена *јордост* и *достјојанств*иво били су на првом месту. (10); Нисам и немам намеру! – узвраћам му *хладнокрвно* и *мрзовољно*. (ОН, 14); Додуше, недостаје ми мало *искусства* и *рујине*, али дубоко верујем да ће све бити у најбољем реду. (ОН, 15); *Зајечена* и *изненађена* нашим неочекиваним сусретом, само ме помиловала *йојледом* и *нежним осмехом*, што ме је навело на закључак да ни њој није баш свеједно. (ОН, 18); Док она дрхти од *шреме* и *неизвесности*, ја је нежно милујем и мазим. (ОН, 19);

Тања, кћери, шта је с тобом? – питала ме једног поподнева, док сам се *сејна* и *замишљена* враћала са тренинга. (ОНА, 21); Уместо *љубави* и *задовољства*, због тога сада осећам *кошмар* и *несјокој*. (ОНА, 25); Међутим, једног дана, мислим да је било у петак после великог одмора, моје очи спазише *драју* и *симјатичну* особу како се *лежерно* и *одважно* шетка са својим другарицама, силазећи низ школске степенице са другог спрата. (ОН, 18); Додуше, изгледао је мало *несјрејно* и *несналажљиво*, али ко ће то знати. (ОНА, 13); На први поглед не делује *раскалашно* и *йроблематично*, а можда је и штребер. (ОНА, 13); Није ваљда толико *наивна* и *лакоумна*. (ОНА, 41); *Неочекивано* и *нейланирано* постала сам преокупирана нечим што ми уопште није било ни на крај памети. (ОНА, 22); Нисам *разочарана* ни *узнемирена*, али чудно се осећам. (ОНА, 22)

И предикати, делови сложених предиката или неглаголски делови копулативних предиката неретко су дати у пару или вишечланом низу тако да и они остварују својеврсну кумулацију у којој се „сви координирани хомофункционални чланови обавезно везују за исти референт”, при чему свака „нова јединица доноси бар још једну семантичку компоненту више” у односу на претходне (Ковачевић 2000: 150–151),⁶ на пример:

Њен поглед зна да *очара*, *избезуми*. (ОН, 10); Тај лаф је *искусан*, *добронамеран*, *йлемениј*. (ОН, 33); Судићи по спољашњем изгледу, прилично је *ујлађен* и *скоцкан*. (ОНА, 17); Деловао је сувише *најадно* и *насрћљиво* за почетак, морала сам тако да реагујем. (ОНА, 16); То довољно говори о томе колико смо *блиске* и *нераздвојне*. (ОНА, 32); Верујем да нисам једини њен *симјатизер* и *анонимни обожавалац*. (ОН, 19); Како је она све то *сазнала* и *докучила*, стварно немам појма. (ОНА, 31); Док су се други *кикојтали* и *добацивали*, ја сам имала осећај да пропадам у земљу од блама и срамоте. (ОНА, 17); Воли да се лудира,

6 Ово важи и за друге реченичне елементе, на пример: „Откуд му толика смелост, храброст и самопоуздање?” (ОНА, 26); „Одлично разуме све моје потребе, навике и прохтеве, јер тај се заљубљује на свака два месеца.” (ОН, 33).

врло је комуникаџиван, искрен, оџворен, ња чак и наиван. (ОНА, 26); Можда не треба ѡренаџиваџи, очекиваџи, ѡредвиџаџи... (ОН, 27); У случају да је рак, онда је веома нежан, ѡажљив, романџичан. (ОНА, 30)

Уколико очекујемо да језик наратора поседује битне карактеристике „опуштеног” дискурса младих, оваква синтаксичка и семантичка „сло-жњавања” нису уверљива. Једнако одступају од очекивања и инфинитиви у функцији допуне модалном или фазном глаголу у сложеном предикату:

Школу свакако неџу ѡомињаџи. (ОН, 10); Просто не моџу вероваџи да се све ово мени дешава. (ОН, 43); Можда му ѡреба ѡружџи још једну прилику. (ОНА, 13); Још увек неџу доносиџи никакве одлуке тим поводом. (ОНА, 13); Уосталом, морам се мало ѡосвеџиџи свом друштву и породици. (ОН, 27); Морам некако сазнаџи његов хороскопски знак. (ОНА, 30); Сутра ми је важан дан, па морам знаџи на чему сам. (ОНА, 30); Тако одевене можемо иџи у си-гуран лов на мацане... (ОНА, 78); Фризуре су завршна фаза нашег новог из-гледа, јер треба да извучемо праменове, а до тада ѡреба ѡорадиџи на осталим стварима... (ОНА, 79); Ја се и даље осеџам као девојчурак, а сутра бџ се моџа удаџи. (ОНА, 79).

На плану употребе глаголских облика, слично изневеравање везано је за неретку употребу глаголских прилога, свакако атипичну за осамнаесто-годишњаке који говоре или пишу о својим свакодневним доживљајима, на пример:

Немајуџи другог избора, у кратким цртама објаснио сам о чему се ради. (ОН, 14); Примеџивџи ме како се чешљама и сређујем за школу, схватили су да је по-средџи неки девојчурак. (ОН, 24); Пре двадесетак минута – узвратио сам нестр-пљиво, гржеџи слушалицу бeжичног телефона и журеџи у своју собу. (ОН, 33); Седеле смо још неко време у мојој собџи, ѡаскајуџи о свему и свачему и слуша-јуџи неку лагану музику, док се напољу спуштао мрак. (ОНА, 41); А ја сам ми-слила да ти се свиђају – разочарано ме гледала дубоко уздахнуџи (ОНА, 79).

На основу свега наведеног, можемо закључити да је основа језика нара-тора стандардни језик високог профила. Ни са синтаксичке ни са лексичке стране, осим детаља (лексема, устаљених израза и сл.), текстови наратора суштински не одсликавају савремени језик младих.

Ликови-наратори, момак и девојка, нису језички спецификовани, тако да разлике на терену мушког и женског дискурса остају неприметне и о њима се, по нашим увидима, не може говорити.

Оправдање овог поступка можда се налази у самом профилу ликова и начину на који их аутор гради. Они су, наиме, представници одређеног сло-ја тинејџерске популације: добри ђаци, посвећени школи, у свему примерна

деца, са одређеним кругом пријатеља, учтиви, културни, љубавно неискусни...⁷ Њихова припадност вршњачкој групи овог профила може бити кључ избора језичких средстава.

У том светлу, можемо рећи да је роман *Ја ње волим, а ти како хоћеш* књига чија тема, мотивски склоп и начин позиционирања наратора привлаче младе читаоце, а која пласира стандардни језик једној специфичној читалачкој публици као пожељан и престижни идиом. Уколико аутор у томе успе, без обзира да ли му је то била намера, био би то роман који има добар „језичко-васпитни” ефекат.

ИЗВОР

Милутин Ђуричковић, *Ја ње волим, а ти како хоћеш*, Београд: Bookland, 2016.

ЛИТЕРАТУРА

- Абот (2009): Х. Портер Абот, *Увод у теорију њрозе*, Београд: Службени гласник.
- Андрић (2005): Драгослав Андрић, *Двосмерни речник српској жарјона и жарјону сродних речи и израза*, Београд: Zepetr book world – Д. Андрић.
- Бренднер (1986): Myron Brendner, Some Hypotheses About the Psychodynamic Significance of Infant Name Selection, in: Kelsie B. Harder (Ed.), *Names and their Varieties, a collection of essays in onomastics*, Lanham – New York – London: University Press of America, 124–132.
- Бугарски (2006): Ранко Бугарски, *Жарјон – линјивистичка стјудија*, Београд: Библиотека ХХ век.
- Екерт (2000): Penelope Eckert, *Linguistic Variation as Social Practice*, Oxford: Oxford University Press.
- Ковачевић (2000): Милош Ковачевић, *Стилјистика и јрамајлика стилских фијура*, Крагујевац: Кантакузин.
- Котсинас (1997): Ulla-Britt Kotsinas, Young people’s language. Norm, variation and language change, in: *Stockholm Studies in Modern Philology*, N.S. 11, 109–132.
- Лабов (1992): Teresa Labov, Social and language boundaries among adolescents, in: *American Speech*, 67/4, 339–366.
- Тошовић (2002): Бранко Тошовић, *Функционални стиллови*, Грац: Институт за славистику Карл-Франз Универзитета.
- Кристал (2001): David Crystal, *Language and the Internet*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Кристал (2008): David Crystal, *Txtng The Gr8 Db8*, Oxford: Oxford University Press.
- Чејмберс (1995): Jack Chambers, *Sociolinguistic theory*, Oxford, Blackwell, cop.

⁷ Ове карактеристике јунака често се експлицитно истичу, на пример: „Њему и мени сад је најпотребнија концентрација. Било би сувише ступидно да кикснемо на матурском или да не упишемо жељени факс” (ОНА, 99).

Шипка (2008): Милан Шипка, *Култура љовора*, Нови Сад: Прометеј.

Шипка, Клајн (2011): Милан Шипка, Иван Клајн, *Име моје и њвоје*, Нови Сад: Прометеј.

Ilijana R. Čutura

University of Kragujevac

Faculty of Education in Jagodina

Department for Philology

Aleksandro S. Polin Klinčarski

Faculty of Philology and Arts in Kragujevac

PhD student

LINGUO-STYLISTIC CHARACTERISTICS OF THE NOVEL

I LOVE YOU, LIKE IT OR NOT BY M. DJURICKOVIC

Summary: The paper deals with linguo-stylistic analysis of the novel *I love you, like it or not* by Milutin Djurickovic. The novel is conceived as a series of monologues, i. e. extracts from two young people`s diaries, marked only with graphic symbols *masculinum* and *femininum*. Each of the two characters-narrators keeps a *diary of love* and the goal of the paper was to analyse the characteristics of their language which are consistent with the characteristics of young people`s language, from the point of view of lexis, phraseology and syntax. The results of the analysis can be reduced to several conclusions. Firstly, the author pays special attention to young people`s methods of communication (social networks, text messages, skype, etc.). Secondly, giving names and addressing people is a very important element of intimacy and "emotional exclusivity"; at the lexical level, the presence of jargonisms is inevitable in young people`s language. However, there are other lexical layers in the novel whose adequacy can be explained only as the author`s wish to use the elements of other language registers and genres. From the syntactic point of view, the presence of language expressions in pairs and cumulations is one of the most frequent devices.

Key words: narrator, young people`s language, communication, jargonisms, phraseology, cumulation.